

Kávésok Lapja

XII. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

12. szám.

Szerkesztőség:
Budapest, VIII., József-krt. 38. I. 5. Tel:32-1-05.

Felelős szerkesztő:
DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 31. Tel: 31-4-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Június 20-án déli 12 órakor az ipartestület tanonciskolájának évváró vizsgája.

Június 20-ig befizetendő az általányozott és zenés kávéházak vigalmi adója.

Június 23-án d. u. 5 órakor előljárósági ülés az ipartestület tanácstermében.

Június 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön és rokkantellátási adó.

Július 5-ig megfizetendő a II. negyedévi üzletbér harmadik részlete.

Július 6-ig megfizetendő a nem általányozott és nem zenés kávéházak vigalmi adója.

Július 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai megfizetni július havi forgalmi és fényüzési adóátalányukat.

Július 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

IPARTESTÜLETI TANONCISKOLÁNK ÉVVÁRÓ VIZSGÁJA

Értesítjük ipartestületünk tagjait, hogy ipartestületünk tanonciskolájának 1935—1936. évi évváró vizsgája folyó évi **június 20-án (szombaton) déli 12 órakor** fog testületünk tanácstermében megtartatni.

Felkérjük a testület összes tagjait, különösen a tanonctartó kartársakat, valamint a tanonciskola felügyelő bizottságának tagjait, hogy e vizsgán minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni.

Kartársi üdvözzettel:

Marton József s. k.
a tanonciskola igazgatója.

Mészáros Győző s. k.
elnök.

Meghívó

A Budapesti Kávésok Ipartestületének előljárósága 1936. évi június 23-án (kedden) délután 5 órakor az ipartestület tanácstermében

Ü L É S T

tart, melyre az előljáróság t. tagjait meghívja.

Budapest, 1936. június 15-én.

Dr. Havas Nándor s. k.
főjegyző.

Mészáros Győző s. k.
elnök.

Hullámok

Bár a közmondás szerint minden csoda csak három napig tart, úgy látszik a százalékrendelet okozta hullámok három nap után sem akarnak elülni. Csak most kezdjük látni, mit jelent az évszázados begyökerezett rendszert hatalmi szóval megváltoztatni és új szokásokat, új üzleti módokat meghonosítani.

Ma még nem tartunk ott, hogy az új rendszer végleges konzekvenciáit levonhassuk és tisztán láthassuk azt, mit kell és mit lehet tenni. Statisztikai adatgyűjtésünk még csak most kezdődött, annak anyaga még ismeretlen, így az alkalmazottak helyzetének változását a maga valóságában mérlegelni nem tudjuk.

De eddigi tapasztalataink is azt mutatják, hogy a változott viszonyok mellett is alkalmazottaink elérik azt az átlagos keresetet, amelyet más — sokkal nehezebb fizikai munkát teljesítő — iparágak munkásai elérnek.

**Budapesti Központi Általános A főváros kávéházai, szállodái és
Tejcsarnok Részv.-Társ. kávéméréseinek szállítója**

VII., Rottenbiller ucca 31.

Telefon: *46-2-65, 35-0-16. Interurbán: 34-6-68.

Tojás osztály

Sürgőnycim: „Köztej Budapest”

Kétségtelen — és ebben megint ipartestületünknek a múltban kifejtett álláspontja igazolódott be — hogy a vendéglátó ipar munkásai a múltban kivételes kereseti viszonyoknak örvendtek. Adataink vannak arról, hogy a pincérség általában véve jobban keresett, mint más iparok alkalmazottai.

Ezt különben igazolta az OTI-nál évek előtt történt általános megállapítás is, amelyben úgy a munkaadók, mint a munkavállalók képviselői résztvettek és ahol ez utóbbi érdekeltség nemcsak hogy keveselte, de meg is felebbezte azt a besorozást, amely a kávéházi felszolgálókat a napi 6 pengő keresetnek megfelelő napibérosztályba sorolta.

Tehát azt mondták, hogy a pincérek átlagos keresete havi 180 pengőnél több. A mostani súlyos viszonyok és megélhetési gondok mellett a többi kereső rétegek igen nagy része ez összegen alul marad.

Az új rendszer kétségtelenül lerontotta az eddigi kereseti lehetőségeket, de ezért a felelősség legkevésbé az ipar tényezőit terheli.

Évek során át óvtunk, figyelmeztettünk a rendszerváltozás veszélyeire és következményeire, ime nem csalódtunk, tetszetős jelszavak hatása alatt a hatalom döntött és ma munkásaink tele vannak panaszokkal.

Nyilatkozatok történnek, mozgalmak indulnak. Hangoztatják a minimális munkabérek megállapításának szükségét, mely elől a munkaadótestületek nem is zárkoznak el. Félő azonban, hogy ez a megállapítás sem fogja meghozni a remények teljes beteljesülését.

A legnagyobb objektivitással és jóakarattal magunk is kívánatosnak és szükségesnek tartjuk, hogy üzemeink megelégedett munkásokkal dolgozzanak. Nem szabad azonban elfelejtenünk azt, hogy egy le-

romlott és küzködő gazdasági helyzetben élünk, amelyben a társadalom minden rétegének le kellett mondani életstandardja egy részéről.

Felesleges, hogy az utolsó évek gazdasági változásait újlag részletezzük, itt állunk megfogyott létszámban, megapadt közönséggel. A mindennapi kenyérért vívott harcban áraink nem tartottak lépést a megnehezült terhekkal és költségekkel, mert nagyon jól tudjuk, hogy minden áremelés kétélű fegyver.

Ujabb terheket vállalni és viselni nem bírunk. Ha tehát a legkisebb munkabérek megállapítása iparunkra újabb terheket hárít, — és ez kétségtelen — azokat csak további áthárítás: az árak emelése útján tudjuk elviselni. Ez történt azokban a szörványos esetekben, amelyekről az utóbbi időben annyi szó esett, miután egyes kartársaink csak ezen az úton látták terheiket elviselhetőkné. De az áremelés nem biztos siker, minden ilyen akciónál számítani kell bizonyos forgalomcsökkenéssel. A leromlott keresetű közönség hamar elér ahhoz a határhoz, amelyen túl a kávéház reá luxussá és így nélkülözhetővé válik.

Ha tehát a felszolgáló személyzet keresetét a minimális munkabér megállapítása biztosabbá teszi, a kevesebb vendégtől kisebb százalék jut. Ily módon a kereset nem lesz több, a pincér nem lesz elégedettebb és a nyugalom nem áll helyre.

Az a közönség, amely még az iramot úgy-ahogy bírja, fizeti a megállapított százalékot, fizeti a béremelés címén beszédett ártöbbletet és — ha még kedve és pénze van — a borralaló sincs eltöltve.

A nyugalom pedig ki tudja, mikor áll helyre, hol és mikor érjük el azt a pontot, amikor minden érdek legalább minimális mértékben ki lesz egyenlítőve.

Kiadatott egy miniszteri rendelet, amelyet bár tisztelettel, de nem a legnagyobb lelkesedéssel fogadtunk. Érvelésünk, skrupulusaink nem használtak, a rendelet életbelépett. Nekünk most már az a kötelességünk, hogy a polgári társadalomra kötelező törvénytiszteletnél fogva végrehajtsuk és lehetőleg óvjuk meg iparunk békéjét.

Mészáros Győző.

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

1½ literes
zárt palackokban

a

Kőbányai Polgári Serfőzde
gyártmánya

A welszi herceg ittartózkodása alatt a lipótkörúti

Glasner Ede r.t.
„PRINCE OF WALES“
kétszersültjét fogyasztotta.

LIPÓT KÖRUT 6. TELEFON: 11-6-26.

Taggyűlés

1936. június 3.

A százalékrendszer bevezetésének hullámai még mindig nyugtalanítják iparunk életét. Az első napok átmeneti nehézségei a különféle híresztelések, egyéni akciók arra készítették ipartestületünk elnökségét, hogy az időközben felmerült kérdések megbeszélése céljából taggyűlést hívjon egybe.

A taggyűlésen 84 testületi tag jelent meg, dokumentálva azt az általános hangulatot, mely az átmenet folytán üzeminkben mutatkozik.

Mészáros Győző elnök az ülést megnyitva, ismerteti a taggyűlés összehívásának okait. Közli, hogy az ipartestület elnöksége az elmúlt napok folyamán meghívás folytán megjelent a kereskedelemügyi minisztériumban Árkay min. tan. úrnál, aki a miniszter úr megbízásából bizonyos közléseket és figyelmeztetéseket hozott tudomásunkra. A miniszteri tanácsos úrnak kijelentette, hogy ipartestületünknek nem célja az, hogy a rendelet végrehajtásával szemben állást foglaljon, ellenkezőleg segíteni akarjuk a rendszerváltozás folytán felmerült nehézségek leküzdését. Sajnálattal vettük tudomásul, hogy ily irányú javaslatunk nem fogadtattak el.

Ami a rendelet életbeléptetését illeti, kétségtelen, hogy egyik napról a másikra iparunk évszázados rendszere gyökeresen megváltozott.

Nem látjuk a rendelet hatását. Kétségtelen, hogyha a személyzet keresete lényegesen kevesbedett, magunknak fog kelleni a bérek rendezésével foglalkozni. Ezért látta volna kívánatosnak azt, hogy kartársaink az új rendelet konzekvenciáinak levonásával várjanak addig, amíg tiszta képet látunk.

Egyes kartársak a megnövekedett terhek folytán máris emelték áraikat. Ha ez az áremelés teljes mértékben indokolt is, annak időpontját nem látja szerencsésnek, egy idő múlva ez a kérdés automatikusan napirendre kerül.

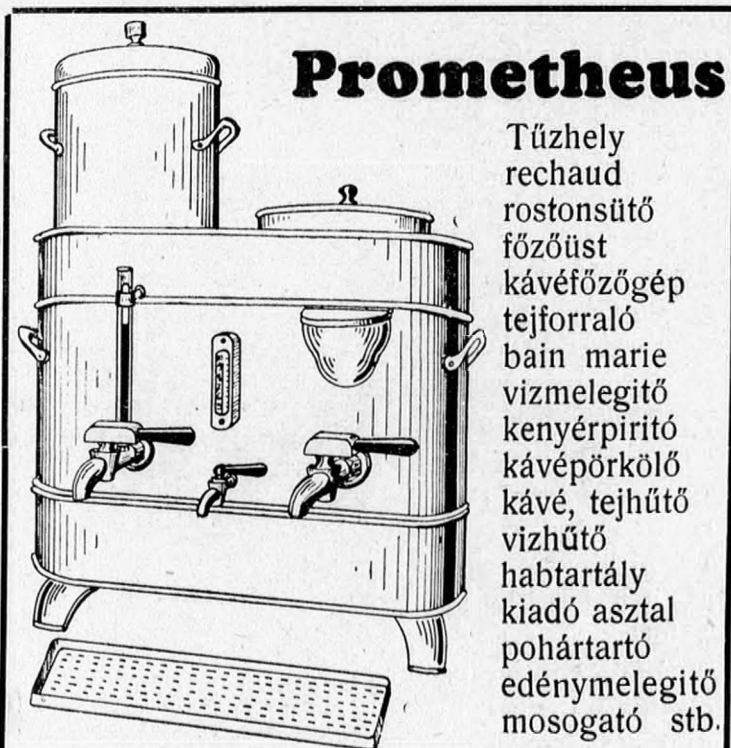
Ugyanez áll az egyes üzemekben megadott fize-

tésekre is, melyeknek egységes rendelkezését az egyéni akciók megghiúsítják.

A helyzet teljes képét kívánjuk ismerni és e célból kérdőíveket küld szét a kartársaknak, amelyek a személyzet létszámát és megváltozott kereseti viszonyait vannak hivatva ismertetni. Nyomatékosan kéri az összes kartársakat, hogy saját érdekükben küldjék be pontos válaszaikat.

Az új rendszer folytán az eddigi munkafeltételeket is meg kell változtatni. Ezek szövegét ismerteti és felolvassa.

A munkásság kereseti viszonyainak pontos nyil-

Prometheus

Tűzhely
rechaud
rostonsütő
főzőüst
kávéfőzőgép
tejforraló
bain marie
vizmelegítő
kenyérpirító
kávépörkölő
kávé, tejhűtő
vzhűtő
habtartály
kiadó asztal
pohártartó
edénymelegítő
mosogató stb.

Kávé és tejpgép

Gyártja és javítja

Edinger Arthur és Tsa.

BPEST. IV., PETŐFI SÁNDOR-U. 5.

TELEFON: 87-2-45.

vántartása és utólagos reklamációk elkerülése céljából megfelelő nyugta-nyomtatványokat készített, amelyeket a testület irodájában rendelkezésre állanak.

Ezek a pontos adatok azt fogják igazolni, hogy a pincérek keresete az új rendszer mellett is eléri, sőt meghaladja a hasonló kategóriájú ipari alkalmazottak keresetét.

A változott viszonyok mellett csak a kartársi szolidaritás útján tudjuk érdekeinket megvédeni, az egyéni akcióktól tartózkodjanak kartársaink. Már is azt mondja a szakszervezet lapja, hogy a kávéások a borraivaló elfogadásának propagálása útján akarják a rendeletet megbuktatni és ennek ódiúmát reánk akarják hárítani.

Arra kéri a kartársakat, hogy a rendelet szabályait pontosan tartsák be, mert csak így tudjuk leküzdeni ezt a felfogást, amely a köztudatba kerül. Végül arra kéri a kartársakat, hogy észleleteiket higgadtan közöljék.

Grosz Ödön arra utal, hogy egyes kávéások kénytelenek voltak az árakat felemelni. Sajnos, ezt már régebben meg kellett volna tenni. A rendelet szabályait pontosan betartja, nézete szerint azt nem lett volna szabad a kávéházakra kiterjeszteni. Akik eddig a heti fizetést nem adták meg, adják azt feltétlenül meg.

Elnök az ilyen helytelen eljárást nem tudja feltelezni.

Grosz Ödön a dumping árakkal foglalkozik és ezek rendezését kéri.

Szűsz Károly felszólalása után

Sugár Gyula a statisztikai adatok kezelésével és gyűjtésével foglalkozik; nehogy ezek más irányban is felhasználtsanak.

Elnök megnyugtatta a felszólalót, hogy ezek az adatok tisztán a munkabérmegállapítás céljaira fognak szolgálni és azokat a kiküldendő bizottság elé terjesztjük. Kétségtelen, hogy a munkásság adózási rendszere is meg fog változni. Tudtával a dolgozó munkásság a megváltozott rendszer alapján elért keresetével nincs megelégedve. Az idegenforgalomra való hivatkozás sem áll meg, mert azt látjuk, hogy míg a kávéházak törzsközönsége nem ad borraivalót, az idegenek igen. A dumpingre vonatkozólag felemlíti, hogy ennek kiküszöbölésével már a múlt évben foglalkozott, de nem sikerült egységes álláspontra jutni. A fejlemények igazolják, hogy az áron alul való árusításnak mik a konzekvenciái.

Katona István utal arra, hogy az új helyzet következtében kénytelen volt bizonyos terheket átvállalni és nincs abban a helyzetben, hogy pár ezer pengőt viselhessen. Teljes mértékben vállalja az áremelésért a felelősséget. Majd felemlíti, hogy az új helyzet folytán a pincérek hitelezői letiltásokat Tognak kérni azok keresetére.

Upor József az árak emelésével foglalkozik azok szempontjából, akik a terhek emelkedése ellenére az árakat változatlanul fenntartották. Hogyan viseljük ezek a reájuk hárult nagyobb terheket?

Mészáros Győző elnök kijelenti, hogy meggyőződött arról, hogy azok, akik árakat emeltek, erre kényszerítve voltak és a felemelt árakon nincs semmi hasznuk.

Földes Jenő kijelenti, hogy a történt áremelés a vendégekre nézve újabb terhet nem jelent.

Vas József: Nem abban van a hiba, hogy az árakat emelték, ehhez mindenkinek joga van. Kívánatosnak tartja azonban, hogy egyéni akciókat ne folytasson senki sem, — várjuk meg a közös döntést.

Dr. Strausz Vilmos azt látja, hogy az áremelés kérdésében bizonyos fogalomzavar van. Abból, hogy valaki 6 vagy 10 fillérrel felemelte árait, nem lehet megállapítani semmit. Ha az árelemző bizottság ezt a kérdést tárgyalni fogja, akkor kell a kalkulációkat igazolni. Eddig is úgy vezettük üzleteinket, hogy épen megbirtunk élni. Az árelemző bizottság előtt mindenkor indokolni tudjuk árainkat.

Németh Aladár: A mai visszás helyzetet az teszi elviselhetővé, hogy a vendégek adnak borraivalót is. Ezt maga is tapasztalta. Ha maguk a miniszterek is adnak borraivalót, ők maguk járnak elől ezzel a példával. Ilymódon kialakul a vendégek két osztálya: akik adnak borraivalót is és akik csak százalékot adnak. Ez azt mutatja, hogy lehet miniszteri rendeletet kiadni, de ennél van erősebb valami és ez az évszázados hagyomány. Ha azt látjuk, hogy diplomás emberek 60—80 pengős állásokért küzdenek, nem indokolt, hogy a 4 polgárit végzett 20 éves pincérnek 300 pengős keresete legyen. Kétségtelen, hogy a vendéglátó szakma munkásai eddig a legjobban kerestek az összes ipari alkalmazottak között. Ez alól csak a nyomdaipari alkalmazottak vannak kivéve. Ez a nyomdaipar különleges és kivételes helyzetére vezethető vissza. A házadó tekintetében különleges elbánásban részesülek, a forgalmi adót is módjukban van külön áthárítani.

Az 1 pengőn alóli 10 fillér maximális megállapítását kifogásolja, amely kis tételnél 100% is lehet, viszont egészen 10%-ig száll alá. A 15%-nak egész vonalon való felszámítását tartaná kívánatosnak. Ez esetben a pincérek jövedelme emelkednék.

Reiner István a revier pincérekre vonatkozó kérdést intéz

Grosz Ödön újabb felszólalása után

Mészáros Győző válaszol az elhangzottakra. A beérkezendő statisztikai adatok fogják igazolni, hogy van-e szükség és ha igen, mily mértékű bérrendezésre? Fontos, hogy a munkabérmegállapító bizottságba iparunknak a kérdés lényegét ismerő képviselőit hívják be. Ebben a nehéz időben arra kéri a szép szám-

mal megjelent kartársakat, legyenek szolidárisak. A legnagyobb tanítómester — az élet fogja megmutatni, hogy ez a rendelet megállja-e helyét vagy sem? A minisztériumból azt a szemrehányást kaptuk, hogy a vendéglős és kávésipar a rendelet megbuktatására törekszik. Mi felajánlottuk segítségünket, hogy a rendelet életképes legyen. Arra kéri a kartársakat, hogy ebben a kérdésben mindenki szívlelje meg a testület tanácsait és irányítását.

Ezzel a gyűlés napirendje véget ért és elnök azt berekesztette.

Hivatalos rész

FIGYELMEZTETÉS!

A Budapesti Kávésok Ipartestületének elnöksége körlevélben hívta fel úgy az összes fővárosi, mint a vidéki kartársakat, hogy a megküldött válaszlapon közöljék az üzemeikben alkalmazott felszolgáló személyzet 1935. évi átlagos és jelenlegi létszámát, továbbá 4 héten át e személyzet megváltozott kereseti viszonyait. Minthogy ezek az adatok a legkisebb bér megállapítására vonatkozó tárgyalásoknál igen fontosak, nyomatékosan kérjük az érdekelt kartársakat, hogy a kért adatokat saját érdekükben pontosan közöljék.

A százalék rendelet életbeléptetése folytán szükséges hirdetések, gummibélyegzők az ipartestület irodájában kaphatók.

A munkakönyvek megőrzésére szolgáló borítékok új felülnyomással kaphatók.

Gyógyszerek árusítása a kávéházakban

Évek folyamán szokássá vált, hogy a kávéházi vendégek pillanatnyi rosszullét, vagy fejfájás esetén fájdalomcsillapító szereket kértek. Rendszerint készletben tartottak egy doboz aszpirint, vagy más hasonló szereket és azt a vendégnek inkább szívességeként kiszolgáltatták.

Uglátszik ez a gyógyszerkiszolgálás sértette a gyógyszerészek érdekeit, amennyiben állítólag e szereket beszerzése egyes esetekben nem az azok forgalombahozatalára jogosított gyógyszertárak útján történt.

A Budapesti Gyógyszerész Testület elnöksége átiratban fordult ipartestületünkhöz, amelyben arra hívja fel figyelmünket, hogy gyógyszereknek betegek részére való kiszolgáltatására kizárólag csak a gyógyszerári engedély élvezetében levő gyógyszerészek vannak jogosítva, ennél fogva ilyeneknek a kávéházakban való elárúsítása és kiszolgáltatása a közegészségügyi büntetőrendszabályokba ütközik, másrészt pedig az állandó bírói gyakorlat szerint tisztességtelen versenynek minősül.

Ipartársulatunk elnöksége válaszában hangsúlyozta, hogy e törvényes tilalomról tudomása van, de a kávéházakban történő gyógyszer-kiszolgálás nem üzleti jellegű tevékenység, hanem szívesség és figyelmesség. A kávéházak étlapjain, hirdetésein ilyesmi elő sem fordul és távol áll tőlünk, hogy mi a gyógyszeráraknak bármilyen formában versenyt támasztunk. Ha történik is ilyen kiszolgálás, csakis a *gyógyszertárakban vásárolt* főfájás elleni szereket adnak ki, inkább elsősegélyként és minden haszon felszámítása nélkül. Amennyiben a Gyógyszerész Testületnek tudomására jutna, hogy egyes helyeken nem szabályszerű úton beszerzett, vagy csempészett szerek vannak forgalomban, készek vagyunk a testületet a magunk részéről is támogatni.

Erre az átiratra a Budapesti Gyógyszerész Testület a következőket közölte:

„Egyetlen célunk annak az elérése, hogy a szóbanforgó gyógyszerek tényleg gyógyszertárból szereztesse meg és hogy e mellett ezen gyógyszerek átadása ellen semmiféle közegészségügyi aggály emelhető ne legyen.

A gyógyszereknek a jogosulatlan árusítása oly nagy mértékben elharapódzott, hogy minden éberségünk mellett sem tudjuk ezt teljes mértékben megakadályozni, viszont a dolog természete hozza magával azt, hogy az esetleges visszaéléseket könnyen leleplezni és bizonyítani nem tudjuk. Így, ha egy doboz Aszpirin kerül a kezünkbe, azt senki meg nem tudja mondani, hogy azt gyógyszertárban, vagy a gyógyszertárak kikapcsolásával zugárusítás révén jutott-e a beteghez.

Az Önök b. átiratában hangoztatott elvek figyelembevételével a következő megoldást javasolnánk:

a) csak első segélyként és erre tekintettel természetesen csakis fejfájás ellen használt gyógyszereket, u. n. Antipyrétikumokat lenne szabad kiszolgáltatni, mert semmiféle más hatású gyógyszerrel az első segélyként való felhasználás és a kávéházi kiszolgáltatás nem indokolt;

M o e z n i k - m u s t á r legyen minden asztalon!

Hűtőberendezések Fagylaltgépek

minden célra — minden nagyságban

Magyar Felvonó és Gépgyár Rt.

WERTHEIM

F. és Tsa. Utóda - Hűtőgéposztály

Budapest, VI., Lehel ucca 12. Telefonszám: 98-3-32

b) gyógyszereket csakis zárt csomagolásban lenne szabad kiszolgáltatni, mert ezt kívánja meg a közegészségügy érdeke. Mi azután gondoskodnánk arról, hogy a gyógyszerárak egyes, legfeljebb kettős csomagolásban álljanak a kávéházak rendelkezésére;

c) a zárt csomagolásnak a kiszolgáltató gyógyszerár cégnyomásával vagy bélyegzőjével kellene ellátva lennie. Mi ugyancsak gondoskodnánk arról, hogy ilyen megfelelő csomagolású gyógyszerek rendelkezésre álljanak;

d) a szóbanforgó gyógyszert minden kávéháznak csak egyik legközelebbi gyógyszerártól szabad beszereznie, tehát csakis az egyik legközelebbi gyógyszerár címkéjével vagy pecsétjével ellátott csomagolásban lenne gyógyszer forgalomba hozható;

e) gyógyszereket a gyógyszerári árnál alacsonyabb áron forgalomba hozni nem szabad."

Minthogy a fentiekben foglaltak ipartestületünk felfogását teljes mértékben fedik, válaszukban ahhoz hozzájárultunk és arra kértük a Gyógyszerész Testület, hogy intézkedjék aziránt, hogy a tekintetbe jövő gyógyszerek zárt, legfeljebb 1—2 darabot tartalmazó csomagolásban álljanak a kávéházak rendelkezésére és ugyancsak azon a kiszolgáltató gyógyszerár és esetleg a gyógyszer darabonkénti ára megjelöltesse.

Ha a Gyógyszerész Testület által jelzett intézkedések megtörténnek, kartársainkat megfelelően értesíteni fogjuk.

A kereskedelmi és iparkamara véleménye a vendéglátó iparok minimális munkabéreiből

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter úr leirata alapján, kamaránk meghallgatta az érdekeltiséget a fogadói, vendéglői kávéházi, kávémérési és kocsmai iparokban alkalmazott munkavállalók legkisebb munkabérének megállapítása tekintetében. A beérkezett válaszok alapján, a kamara felterjesztésben utalt mindenekelőtt arra, hogy a vendéglátó ipa-

rokban alkalmazott munkavállalók munkája több vonatkozásban eltér az egyéb iparágakban foglalkoztatottak tevékenységétől. Amíg ugyanis az iparban általában a munkavállalók bizonyos cikkeket állítanak elő és így az általuk végzett munka megmérhető és a munka minősége összehasonlítható, addig a vendéglátó iparokban az egyéni szolgáltatás a mérvadó a munka ellenértékének elbírálásánál. Ez a magyarázata annak a különleges munkabérendszert kialakulásának is, amelyet a vendéglátó iparokban látunk. Részletesen ismertettük ezután a vendéglátó iparokban foglalkoztatott személyzet beosztását, javadalmazását, a természetbeni ellátás, valamint borralaló mértékét, munkavállalói csoportok, szakmák és vidékek szerint, majd konkrét adatok alapján rámutattunk arra, hogy a vendéglátó iparokban foglalkoztatott személyzet keresete mind Budapesten, mind pedig a vidéken biztosítja megélhetését, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy az alkalmazottak nagy része élelmezésben, egy része pedig lakásban és ellátásban is részesül. Kiemeltük, hogy a rendelkezésre álló statisztikai adatokból kitűnően, a vendéglátó iparok munkavállalóinak javadalmazása jóval meghaladja az összes többi iparokban fizetett munkabérekből kiszámított átlagot. A minimális munkabérek bevezetését tehát szociális megfontolások nem támasztják alá, ugyanakkor ezek megállapítása egyenlőtlen versenyhelyzetet teremtene a különböző üzemek között, emellett olyan terhet róna a munkaadókra, amely, tekintettel az ipar leromlott helyzetére, teherbíróképességével nem állna arányban. Utaltunk arra, hogy a legkisebb munkabéreknek a fogadói, vendéglői, kávéházi, kávémérési és kocsmai iparokban tervezett rendszeresítése esetén rendezendő volna a kifőzőipar, továbbá a penziók, büfék, étkezdék, tejesarnokok és ehhez hasonló vállalkozások helyzete is, miután ezek végeredményben ugyanazzal foglalkoznak, mint a szorosán vett vendéglátó iparágak, Szóvátettük, hogy újabban egyre szaporodik olyan magánvállalkozásoknak száma is, amelyek családi alapon dolgoznak és amelyek már amúgy is érzékeny versenyt támasztanak a vendéglátó iparágaknak s ez a verseny a minimális munkabérek bevezetésével csak fokozódnék. A felhozott indokok alapján kértük a miniszter urat, hogy a minimális munkabéreknek a vendéglátó iparokban való bevezetésétől egyelőre tekintszen el, annál is inkább, mert ennek tervszerű keresztülvitele esetén, miután a vendéglátó iparokban foglalkoztatott személyzet egy része háztartási jellegű alkalmazott (szobalány, bérszolga, inas, szakácsnő stb.), a bérminimumnak az egyenlő elbánás elvét szem előtt tartva, az ilyen háztartási alkalmazottakra általában is ki kellene terjedni, ami nyilvánvalóan aligha valószínűsíthető meg.

Parkettái lerakását és javítását végeztesse
Jakab Józsefnél
 Bulyovszky ucca 32 Telefon: 14-6-31

A közszükséglet kérdése

A székesfőváros polgármestere egy konkrét esetről kifolyólag kimondotta, hogy: „Ami pedig az elsőfokú véghatározat indokolásának azt a részét illeti, hogy valamely üzletkörnek az azzal rokon természetű iparra való kiterjesztése esetén a 78.000 – 1923. K. M. számú rendelet 97. §-ában foglalt önkényes s jogszabállyal alá nem támasztható.

A most idézett rendeletszakaszban foglalt rendelkezések helyes értelmezése szerint valamely üzletkörben azzal rokon természetű iparra való kiterjesztése esetén is a közszükséglet fennforgásának kérdése elbírálendő.“

H I R E K

Telefonszám-változása. Felhívjuk kartársaink figyelmét arra, hogy f. é. június 28-tól ipartestületi irodánk telefonszáma 13—03—75, az ipartestületi munkaközvetítőjéé 14—08—75-re fog változni. Kérjük a számokat előjegyezni.

Előljárósági ülés. Ipartestületünk előljárósága f. évi június 23-án (kedden) d. u. 5 órakor tartja rendszeres havonkénti ülését. Tekintettel a napirendre tűzött tárgyak fontosságára, felhívjuk az előljáróság tagjait, hogy azon minél nagyobb számban vegyenek részt, annál is inkább, mivel a nyári hónapok folyamán (július, augusztusban) előljárósági ülést csak rendkívüli szükség esetén hívuk össze.

Tanonevizsga. Ipartestületünk szakirányú tanonciskolája f. é. június 20-án (szombaton) déli 12 órakor fog testületünk tanácestermében megtartatni. Kérjük a testület tagjait, főként a tanonctartó kartársakat, hogy a vizsgán minél nagyobb számban vegyenek részt.

Megbízatus. A székesfőváros polgármestere dr. Pertik Béla tanácsi főjegyzőt, az V. polgármesteri ügyosztály helyettes vezetőjét az ujonnan felállítandó XIII. kerületi előljáróság megszervezésével, majd vezetésével bízta meg. Dr. Pertik Béla eddig sok éven az ipari ügyeket vezette, nagy tudással és az iparoság érdekeinek figyelembevételével és így távozása ebből a szempontból veszteségünk, viszont benne az új XIII. kerület kiváló igazságos és bölcs vezetőt nyer.

Elsőrendű minőségekben,

a legolcsóbban szerezheti be napi szükségletét az alanti cikkekben:

Jamek

(barack, málna, ribizli, meggy, eper, narancs)

Málnaszörp

(65% cukortartalommal, utóprés mentes succusból)

Olivaolaj

(akár valódi olasz, akár belföldi gyártmány)

Szardinia

(Nice, Cine és egyéb portugál minőségek)

Szardellagyűrűk

(Arrigoni és Societe gyártmány)

Gyümölcs és főzelékkonzervek

Budapesti Kávésok

Áruforgalmi Rt-nál

Budapest, VIII., József-krt 38.

Telefon: 39-2-77.

A magunk részéről örömmel üdvözljük dr. Pertik Bélát új tisztében.

Új beosztás az ipariügyi minisztériumban. Az ipariügyi miniszter a miniszteri ügyköröknek a III. (ipari közigazgatási) és IX. (kisipari és háziipari) szakosztályok között való helyesebb megosztás érdekében a következőket rendelte:

Az ipartestületeknek és ipartársulatoknak összes igazgatási természetű ügyei a III. (ipari közigazgatási) szakosztály ügyköréhez tartoznak.

Az Ipartestületek Országos Központjának ügyei, a különböző kézműves és kisiparos érdekeltségeknek nem igazgatási természetű ügyei, az ipartestületi jegyzői tanfolyamok ügyei, úgyszintén az építőmesteri, továbbá a kőműves, kőfaragó és ács-mesteri képzettség megvizsgálására szervezett bizottságok ügyei továbbra is a IX. (kisipari és háziipari) szakosztály ügykörében maradnak meg. A rendelet azonnal hatályba lépett.

Kihirdették az új ipartörvénynovellát. (Az 1936. évi VII. törvények az ipari közigazgatás egyes kérdéseinek szabályozásáról). Az Országos törvénytárban kihirdetett és 1936. évi VII. tc. alatt beiktatott az ipari közigazgatás egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló törvény.

Az új törvényt Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, ellenjegyzésével a következőképen hirdette ki: „Emlékezetül adom ezennel mindenkinek, akit illet, hogy Magyarország országgyűlésének képviselőháza és felsőháza közös egyetértéssel a következő törvényeket alkotta. A törvény szövegének közlése után a szokásos záradék fejezi be a kihirdetést: E törvények kihirdetését ezennel elrendelem, e törvényeket, mint a nemzet akaratát, mind magam megtartom, mind másokkal megtartatom.

Kelt Budapesten, ezerkilencszázharminchatodik évi május hó tizenharmadik napján.“

Miután a törvény úgy intézkedik, hogy kihirdetésének napját követő hatvanadik napon lép hatályba, így az ipari közigazgatás egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló 1936. évi VII. tc. július hó 12-én lép hatályba.

Ezek után négy ipartörvényünk lesz: első az 1884. évi XVII. tc., ezt módosította az 1922. évi XII. tc., melyet ipartörvénynovellának nevezünk. Az ipartestületi reformról az 1932. évi VIII. tc., míg az ipari közigazgatás egyes kérdéseinek szabályozásáról az 1936. évi VII. tc. szól. Ez utóbbit új ipartörvénynovellának nevezünk, megkülönböztetésül az 1922. évi XII. tc.-be iktatott ipartörvénynovellától.

A bécsi kávések állásfoglalása új kávéházak nyitása ellen. A vendéglátó és italmérő céh kávéipari szakosztályja azt kéri, hogy az iparüzés korlátozásáról szóló novelláris törvényben megfelelő védelmet kapjon, hogy kötelezettségeinek meg bírjon felelni. A kávések szükségesnek tartják, hogy belátható időn belül új engedélyek ne adassanak ki, mert a jelenlegi gazdasági viszonyok mellett ezidőszert is túlsok a kávéházak száma.

Szálloda kliring. A szállodások nemzetközi szervezete, az Alliance Internationale de l'Hotellerie, legutóbb Berlinben tanácskozást tartott, amelyen Magyarországot Marencich Ottó vezérigazgató, a Budapesti Szállodások szakosztályának elnöke képviselte. A tárgyalások legfontosabb pontja a szállodaiparnak az a válságos helyzete volt, amelynek a gazdasági világválság az oka. A megbeszélések alapján határozati javaslatot fogadtak el, mely a nemzetközi szállodakliring bevezetését sürgeti. A részletes javaslatok kidolgozására külön bizottságot küldtek ki, a nemzetközi végrehajtóbizottság pedig megbízta az egyes országok képviselőit, hogy ezeknek a javaslatoknak alapján kormányaiknál megfelelő lépéseket tegyenek. Ennek a határozatnak megfelelően a nemzetközi szállodás szövetség magyarországi megbízottja, Marencich Ottó vezérigazgató a szövetség nevében előterjesztést tett a kormánynak és a Nemzeti Banknak a szállodakliring bevezetésére. Az előterjesztés felett az érdekelt minisztériumok és a Nemzeti Bank között folyamatban vannak a megbeszélések.

A telefonbelépési díj megszüntetésének hatása Ausztriában. A belépési díjnak Ausztriában történt eltörlése óta az új telefonelőfizetők száma erőteljes emelkedést mutat. A belépési díj eltörlése óta 47 125 új előfizető jelentkezett. A posta a maga részéről mindent elkövetett, hogy ezek az új előfizetők a telefonhálózatba minél előbb bekapcsolódjanak. Ennek tudható be, hogy az új állomások 1000 kivételével már

üzembe is helyezték. Az új jelentkezők száma még ma is heti átlagban kb. 250 körül mozog. Budapesten és környékén a belépési díj ugyan fokozatosan 20 pengőre szállítottatott le, de még mindig fennáll.

Németország is megszüntette a borraivalót. A német birodalmi gazdasági minisztérium felhatalmazása alapján a német vendéglők és szállodák gazdasági csoportja május 1-től kezdődő hatállyal egész Németország területén megszüntette a borraivalót és egységes kiszolgálási pótléket vezetett be. Ez a pótlék a szállodai szoba és a reggeli tekintetében 10—15, a többi étkezésre és egyéb fogyasztásra 10 százalék. Fűtésért, világításért, cipőtisztításért nem lehet külön pótlékeket számítani.

Székház avatás. A Budapesti Cukrászok és Mézeskalácsosok Ipartestülete május 12-én avatta fel díszes ünnepség keretében, a VIII. ker., Ör ucca 5. szám alatt levő székházát. A székház megszerzése Speller Henrik elnöknek és az ipartestület előljáróságának az érdeme. A délelőtti avató ünnepséget este társasvacsora fejezte be Gundel Károly állatkerti vendéglőjében.

Megdrágul a kávébehozatal. A gyarmatárúbehozatal rendje szinte hónapról-hónapra változik. A gyarmatárúbehozattal foglalkozó cégek az eddig angol fontban és egyharmad részben német márkában kapták a vásárlásra szükséges devizákat, de a márkákat rendszerint nem vették igénybe, mert a Németországon át vásárolt középamerikai kávéfajták kereslete csekély a magyar piacon és a márkával vásárolt kávé nagyon drága. A legutóbbi apokban ismét tárgyalások folytak a gyarmatárúbehozatalról és ezek során a Magyar Nemzeti Bank és a kereskedelemügyi minisztérium arra a megállapodásra jutott, hogy az importőrök a kontingensben részükre kiutalt márkákat tartoznak kávébehozatalra felhasználni. Ez a rendelkezés a kávébehozatalt megdrágítja, mert azáltal, hogy a behozatal egyharmad része kevésbé jó minőségű középamerikai kávé lesz, amelyet kerekén 85 százalékkal a közvetlen beszerzési áron felül kell megfizetni, meg fognak drágulni az angol fonttal vásárolt kávéfajták is.

Minőségjavítás a kenyérellátásban. A német nép-egészségügy szervei a következő határozatot hozták: A kenyér a nép táplálkozásában még ma is a legfontosabb szerepet játsza. A világháború előtti időhöz képest a kenyérfogyasztás jelentősen visszaesett. Ez nagyrészt a megváltozott munka- és életviszonyokkal függ össze. A kenyér helyét más tápszerek foglalták el, melyek részben a külföldről jönnek be. Ezért is szükséges a kenyérfogyasztás emelése. Az illetékes hatóságok részletesen megvizsgálták a kenyérellátás kérdését népegészségügyi szempontból. Mivel a fogyasztók felfogása szerint a kenyér minősége kívánivalót hagy maga után, a kenyérminőség megjavításának fokozott figyelmet kell szentelni. A több kenyérfogyasztás propagandája csak akkor járhat sikerrel, ha a fogyasztó mindig és mindenütt izletes, jó kenyeret kaphat. Szükséges lesz a malomban és a sütődében arra figyelni, hogy az összes lehetőségek kihasználásával a minőség emelhető legyen. A hatóságok felhívják az illetékes iparokat, hogy minden tudományos és gyakorlati erejük latbavételével igyekezzenek a népnek a legjobb kenyeret nyújtani.

Százötvenéves Orczy kávéház. A Pesti Naplóban olvassuk: Vasárnapi cikkünkhöz, amely a 150 éves Orczy kávéházzal szolgált, még a következő — várostörténeti szempontból is érdekes — adatokat kaptuk: Az Orczy-ház épült 1752-ben; építette Mayerhoffer József pesti építőmester. Akkori háztulajdonos a báró Péterffy család volt. A ház az „Angol királyhoz” (zum Englischen König) nevet viselte. 1795-ben megvette báró Orczy Józsefné szül. gróf Beréngi Erzsébet, Pudill huszárkapitány özvegye. A kávéházi jogot báró Orczy kapta 1795 október 14-én a városi tanácstól. 1800-ban a helytartótanács megerősítette. Tulajdonosuk 1839-től Bauer Sebestyén, az 1850-es években Dörsching János, azután Szevera és 1878 óta a Strasser-család. A kávéházba egyébként nagy gyárak képviselői, bevásárlói járnak, külön helyiségeiben pedig nyersbőr-, szőrme-, toll- és gabonakereskedők, köztük a szakma reprezentánsai.

A borkonzerv. Már megemlékeztünk arról, hogy amerikai gyárak újabban a sört nem palackban, hanem konzervdobozban hozzák forgalomba. Újabb jelentések szerint ma már az egyik ilyen gyár havi teljesítőképességét 50 millió darabra emelte fel, ami jele annak, hogy ez az újítás nagyon bevált. Most arról jö hír, hogy Amerikában már borkonzerveket is forgalombahoznak. És pedig kétféle: egy fajtát a közönséges asztali borok számára és egy másikat a finom minőségborok számára. Minden borkonzervnek a savnak ellenálló bélelése van és könnyen nyitható zárral van ellátva. Az a konzervdobozgyár, amely ezeket a sör- és borkonzervekhez alkalmas bádogdobozokat hozza forgalomba, a Continental Can Co., egyelőre egymillió darab borkonzerv-dobozt állít elő. A teljesítőképességét azonban egy esztendőben belül 10,000,000 gallon, azaz 370,000 hektoliter bor konzerválására alkalmas mennyiségre akarja emelni. A reklámköltségeket egymillió dollárral irányozták elő. A bornak konzervdobozokkal való forgalombahozatala a kaliforniai borok árát kerekén 25 százalékkal csökkenti.

Hány ember tartozik a betegbiztosítás kötelékébe. A társadalombiztosítás körében sok vita folyik arról, hány ember tartozik Magyarországon a társadalombiztosítás kötelékébe és ezek az intézmények hány ember orvosi ellátásáról gondoskodnak.

Magyarországon az összes társadalombiztosító intézetek taglétszáma — 955,155. Ebből az OTI taglétszáma 682,242, a MABI taglétszáma 55,470, a bányatárspénztáraké 48,288, a többi pedig megoszlik a közlekedési és egyéb betegbiztosító intézetek között.

A biztosítottakon kívül azonban ellátásra jogosultak a betegbiztosításban a családtagok is. Ha figyelembe vesszük, hogy a népszámlálási adatok szerint 100 ipari keresőre esik 112, a kereskedelem körében élőkre 107, a napszámosok körében 100, a háztartási alkalmazottak körében 11, úgy a mérlegelt átlag alapján 100 biztosítottra 89 eltartott, végeredményben a biztosított 955.155 tagra 850,088 családtag esik.

Magyarországon a betegségbiztosításban az érdekeltek száma tehát 1.805,243 lenne, ha minden családtag igényjogosult volna. Miután a törvény körülírja, hogy ki az igényjogosult családtag, a betegségbiztosításban nem tekinthető mind a 850,088 családtag igényjogosultnak.

A hideg úton készült italok tilalma. Dr. Hunkár Béla, a főváros élelmiszer- és vegyvizsgáló intézetének igazgatója néhány nappal ezelőtt a polgármesterhez előterjesztést nyújtott be, amely az italmérő szakmát érdeklő intézkedést javasol. Az élelmiszervizsgáló intézet igazgatója a kocsmákban és vendéglőkben végzett vizsgálatainak alapján indítványozza, hogy a főváros polgármestere útján a pénzügyminiszter tiltsa el az italmérőket a házilag, úgynevezett hideg úton készített likőr- és más italművek gyártásától. Az ilyen hideg úton készített italművek ugyanis visszaélésekre adnak alkalmat, sőt sok esetben a vásárlóközönség egészségét is veszélyeztetik.

A nyers kávé beszáradása. Arra a kérdésre, vajon előfordulhat-e zöld, nevezetesen Columbia fajú kávénál budapesti zárt raktárban való 5—6 havi nyári tárolás alatt beszáradás és ha igen, a beszáradás mily százaléku, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara azt a választ adta, hogy a középamerikai zöld kávék a nyári óthónapi tárolás alatt többé-kevésbé veszítenek súlyukból. A súlyvesztés mérvé attól is függ, hogy a tárolás milyen időjárási körülmények közt történt. Szélsőséges klímánkban az időjárás még a naptár szerint nyárinak nevezett évszakban is többé-kevésbé esős, páradús, naposabb, kevésbé napos lehet. Az időjárási befolyások kérdéséről függetlenül sem lehet természetesen a százalékos súlyhiányt tüzetesebben megállapítanunk, mert erre vonatkozó rendszeres észleletek sem bel-, sem külföldön nincsenek. Gyakorlati szakembereink szerint a beszáradás a jelzett körülményeket figyelembevéve 1½% és 2% közt szokott mozogni; de elérheti némelyek szerint esetleg a 3%-ot is.

Az idegenforgalom emelkedőben van. Fővárosi kimutatás szerint a külföldi látogatók bruttó kiadásai Magyarországon 1935-ben körülbelül 32,5 millió pengőt tettek az 1934. évi 26 millióval szemben. Mostanáig Magyarország többet költött külföldi utazásokra, mint amit a külföldi utasforgalomból bevett. 1934-ben külföldi utasok Magyarországon 5,3 millió aranydollárt adtak ki, magyar utasok pedig külföldön 6,8 millió aranydollárt.

Ipartestületek népességi rangsora. Az IPOK adatgyűjtéséből ismeretes, hogy az ország legnépesebb ipartestülete a szegedi (3299 tag), utána következik a debreceni (3180 tag), rögtön rá két szakirányú fővárosi ipartestület következik és pedig a férfiszabók (3150 tag), majd a cipészek (2810) és a női szabók (2625), Ujpest (2587), Miskolc (2290), Pécs (2087), Győr (2041 taggal). A fővárosban tehát a ruházati iparok egyedül közel 10.000 ipartestületi tagot ölelnek fel. Az IOK adatgyűjtése az ipartestületek gazdálkodására is kiterjedt s körül érdekes megállapításokat olvashatunk azokról a fájdalmasan nagy számban levő ipartestületekről, ahol a tagdíjak részben a tagok csekély száma, még inkább azonban a rossz gazdasági viszonyok folytán alig néhány száz pengőt eredményeznek, úgy, hogy az ipartestületek jelentős hányada komoly érdekképviseleti munkát kifejtteni nem is képes.

Használt pamlagok, csil-
lások, billiárdok,
márványasztalok, fűzfotelek. Kölcsönzés.
Fried Zsigmond és Fia kávéházi berendezők
Király-urca 44. — Telefon: 29-1-34

Küzdelem az autótolvajok ellen. A párisi rendőrség a közutakon minden őrizet nélkül vesztelő gépkocsik számát napi 15.000-re és éjjeli két óra után 5.000-re becsüli. Ilyen körülmények között majdnem lehetetlen a gazdátlanul vesztelő kocsik rendőri felügyelete, ami különben is nehézségekbe ütközik. Így például majdnem a lehetetlenséggel határos, hogy a rendőrök mindazokat a személyeket, kik a vesztelő kocsira fölszállnak és el akarnak idülni, az elinduláskor igazolásra szólítsák föl, mivel ez az igazi tulajdonosok elviselhetetlen zaklatásával járna. A rendőrség a lehetőség határain belül felügyel a gazdáiktól, vagy vezetőiktől elhagyott, az utcákon és tereken vesztelő autókra és egyéb járművekre, de a kocsivezetőknek is mindent el kellene követniök, hogy a maguk részéről is védekezzenek a tolvajok ellen. A párisi rendőrség két aránylag hathatós módszert ajánl e célra. Az egyik módszer abban állna, hogy a járműveket ne hagyják őrizetlenül az utcákon, hanem, ha azokat kénytelenek egy időre egyedül hagyni, helyezték el olyan parkozó helyeken, ahol külön örök ügyelnek föl a biztonságra. A párisi rendőrség kísérletet is tett ilyen parkozó állomások létesítésével, melyeknek berendezését és felügyeletét egy felelős társulatra bízta, de az intézmény ellen a legtöbb kocsitulajdonos óvást emelt, mert nem akarja viselni az ilyen társulati ellenőrzéssel járó anyagi megterhelést. Egy másik módszer abban állana, hogy a kocsivezetők alkalmas módon megrögzítenék és elmozdíthatatlanná tennék járműveiket.

Mesterlövökké képezik ki az angol pincéereket és pincéernőket. Londonból jelentik: A Lyons éttermi vállalat, Anglia legnagyobb vendéglősipari cége, melynek csak Londonban több ezer helyisége van, nagyobb éttermei tetején lövöldéket rendezett be, hol a pincéereket és pincéernőket mesterlövökké képezik ki.

Kopasz fejjel, de fehér kabátban szolgálnak fel nyáron a piszkos román pincéerek. Bukarestből jelentik: Fehér kabát — cserébe a kopasz fejjért! Ez a különös jelszó a foglalatja annak a megegyezésnek, amely viharos harcok után jött létre a román kávéháztulajdonosok és a pincér-szakszervezet között. A dolog előzményei eléggé jellemzőek. A román közegészségügyi hivatal ugyanis megállapította, hogy a pincéerek feltűnően tisztátalanok és ez sok esetben arra vezet, hogy a fejtető flórájában fauna talál otthonra. Ezért nem régen rendeletet adott ki, amely kimondja, hogy június elsejétől kezdve, minden román pincér köteles borotvált fejjel gyakorolni mesterségét. A pincéerek mérhetetlen felháborodással fogadták a sanda

gyanút és kijelentették, hogy általános sztrájkba lépnek, ha nem vonják vissza a rendeletet. Izgalmas tanácskozások kezdődtek a kávéosok és a szakszervezet között s végül arra a megegyezésre jutottak, hogy a pincéerek hajlandók olyan síma fejjel ellátni munkájukat, mint a billiárdgolyó, viszont teljesül az a régi kívánságuk, hogy a forró nyári hónapok ideje alatt frakk és kemény ingmell helyett könnyű nyári ruhahatort hordhassanak: fehér kabátot és fekete nadrágot.

Ipari és közigazgatási hírek

A vevők becsalogatása tisztességtelen verseny. Az alábbi kúriai ítélet tényállása szerint felperes keresetét arra alapította, hogy alperes családtagja és alkalmazottai a felperes üzletébe készülő vevőket megszólították és olcsó ajánlatokkal igyekeztek az alperes üzletébe azokat becsábítani.

A Kúria tisztességtelen verseny fennforgását P. IV. 5723—1935. számú ítéletével az alábbi indokok alapján állapította meg:

„Az üzleti tisztességbe és a jóerkölességekbe ütközik, ha az utcán elhaladó, különösen pedig, ha a versenytárs üzletébe igyekvő járókelőket megszólítja és olcsóbb ajánlat tételével vagy más módon lebeszelve a saját üzletébe csalogatja.“

Alkalmazott helyett viselt adók. Ha a munkaadó az alkalmazott kereseti adóját nem vonja le az illetményből, hanem a sajátjából viseli, akkor az adó összegét is hozzá kell számítani az illetményhez és a kettőnek együttes összege után kell az alkalmazott kereseti adóját beszedni. Ezt a szabályt kell értelemszerűen alkalmazni akkor is, ha a munkaadó az alkalmazottja helyett a sajátjából viseli a többi adót is. A helyzet ugyanis ilyenkor úgy alakul, mintha a munkaadó ezekkel az összegekkel az alkalmazottjának az illetményét felemelte volna és ebből a többletből fedezné az alkalmazott adóit.

Mit árulhatnak és készíthetnek a hentesek. A székesfőváros polgármestere megvonta a határt a hentesipar és a vendéglősipar között. Határozatot hozott, amely szerint a hentesek iparigazolványuk alapján a következőkkel foglalkozhatnak: *nyershús, fehérárú, kolbászfélék, hideg felvágott, disznósajt, konka kimérésével, továbbá főtt, meleg és hideg füstölthús, sült szalonna, sült császárhús, sült hurka, kolbászfélék hideg és meleg állapotban való eladásával, valamint tarthatnak üzletükben más hentesipar körébe tartozó húsféléket. Árusíthatnak hideg állapotban sültet is.*

Kristály ásványos forrásvíz csak SzentLukács védjeggyel eredeti

nem jogosultak azonban arra, hogy sült húsokat az üzlethelyiségben felállított sütőkben készítsenek és meleg állapotban árusítsanak. *Nincs joguk arra sem, hogy rántott húsokat és rántott májat készíthessenek üzlethelyiségükben.* Nem szabad továbbá az üzlethelyiséget úgy berendezni, hogy az helybeli fogyasztásra alkalmas legyen.

A hentesipar gyakorlásáról egyébként érdekes ítéletet hozott a Kihágási Tanács.

Az alsófokon ítélkező rendőri büntetőbíróság hentesipar jogosulatlan gyakorlása miatt hozott ítéletet terhelt ellen, aki sertéseket vágott le s ezzel kihágást követett el. A Kihágási Tanács azonban másodfokon az ítéletet megsemmisítette azzal az indokolással, hogy *sertések levágása egymagában még nem meríti ki a hentesipar jogosulatlan gyakorlásának vétségét.* Hentesipar gyakorlásáról ugyanis csak akkor lehet szó, ha valaki az állat levágása után a húst és az egyéb húsipari termékeket el is adja, mindaddig tehát, míg ez teljes bizonyossággal megállapítást nem nyert, terhelt ellen marasztaló ítéletet hozni nem lehetett.

Mikor tisztességtelen verseny a kistájerolás?

Egy szervitateri kereskedő tisztességtelen verseny címen pert indított egy Kossuth Lajos-utcai kereskedő ellen, mert az utóbbi a háztulajdonosnak, aki ugyan csak kereskedő, azt az ajánlatot tette, hogy 1200 P évi bér helyett, amennyit a korábbi bérlő fizetett, 2.400 pengő évi bért fizet. A háztulajdonost a 100%-kal nagyobb bér kápráztatta, az ajánlattevővel megkötötte a szerződést és bérlőjének felmondott, mire a régi bérlő az új bérlő ellen tisztességtelen verseny-pert indított. A budapesti kir. törvényszék kimondta, hogy ha ugyanazon szakmabeli kereskedő nagyobb bér ígéréssel rábíri a háztulajdonost, hogy versenytársának felmondja a helyiséget, ez a cselekménye az üzleti tisztességbe és jó erkölcsökbe ütközik

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat
Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 38-5-59.
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül berendezve! Legkíméletesebb mosási-rendszer.

és ezért kiszabandó bírság terhével tiltotta attól, hogy ezt a helyiséget elfoglalhassa és egyben a költségek viselésére kötelezte.

Helyhatósági bizonyítványok kiadása a budapesti iparosoknak. Rendeletet adott ki Budapest székesfőváros polgármestere az ipar gyakorlásával kapcsolatban kért helyhatósági bizonyítványok kiadása ügyében. A rendelet szerint a kereskedők és iparosok polgári nevük kötelező feltüntetésén kívül bejegyezve vagy bejegyeztelenül a személy vagy üzlet közelebbi megnevezését vagy könnyebb megtalálását szolgáló önkényesen választott cégfeliratot használhatnak, de csak a kereskedelmi törvény, az ipartörvény és a tisztességtelen versenyről szóló korlátok között és mások jogainak sérelme nélkül. Nincs ezért akadály annak, hogy az a tulajdonjogi kapcsolat, mely egyfelől az illető kereskedő vagy iparos, másfelől az ő polgári neve mellett az üzlet közelebbi megjelölésére szolgáló toldatot is tartalmazza, teljes cég elnevezés alatt folytatott kereskedő vagy iparüzlet között fennáll, helyhatósági bizonyítvány formájában igazoltassék. A gyakorlatban kétségkívül számos esetben előfordul, hogy a kereskedők és iparosok polgári nevük feltüntetése élkül törvényesen választott cégszöveget használnak, ami úgy a kereskedelmi törvényben meghatározott cégvalódiság elvével, mint az 1922. évi XII. tc. rendelkezéseivel is ellenkezik. Ilyen esetekben a tulajdonjogi kapcsolat igazolása céljából kért helyhatósági bizonyítványok kiadását meg kell tagadni a polgármesteri rendelet értelmében, mert jogtalan cselekmény nemesak, hogy jogsegélyben nem részesülhet, de megtorló eljárást tesz szükségessé.

Kantos testvérek r. t.

festő, mázó és
tapétázó iparüzem

Budapest, VI., Horn Ede-utca 5. Telefon: 19-4-51, 18-5-23.
Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázó és fal-
kárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.

NAGY IGNÁC

pincefelszerelési
cikkék raktára

BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék, stb. T: 41-5-15.

Schillinger Anna Gőzmosógyár Rt.

Budapest, VI.,

Vörösmarthy-utca 47b. — Telefon: 21-3-85.

Az ország legrégebb, modernül berendezett gőzmosója.

Alapítatott: 1885.

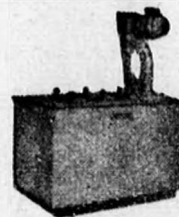
HENNEFELD

Jégszekrénygyár

Alapítatott: 1885.

Jégszekrények, sörkimérőkészülékek, elektromos hűtőkészülékek, elektromos fagylalkészítőgépek és konzervátorok.

BUDAPEST, VI., Ó-UTCA 6. SZÁM. TELEFON: 11-4-29.

BERGER S.

szobafestő, mázoló, fényező és tapétázó

Budapest, VI., Hegedüs Sándor ucca 27.

Telefon: 20-4-82.

NAGY ERNŐ

Olcsó árak! — Olcsó árak!

Csokonai-utca 12.
Telefon: 33-0-68.
Modern la. kivitel!

Címfestő

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likör különleges-
ségek, főzelék és gyümölcs konzervek

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 14-0-44. és 18-4-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait
palackozva és hordótételben.

Írógépet

irodájába, üzletébe, otthonába
legolcsóbban Édes és Deesy-
nél vehet. Alkatrészek, kellekek, karbantartás,
javítás legolcsóbban. Akácfa-u. 13. Tel.: 44-2-24.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat
minden színben a legolcsóbb árban készít
KRONEMER DÁVID márványipari üzeme,
Budapest, X., Kőbányai ut 39. (Hungária körut
sark.) Telefon: 37-8-69

SIDOL fém-, ablak- és márvány-

tisztításra a legalkalmasabb!
Gözl Lipót „SIDOL” vegyitermékek gyára R.-T.
Budapest, XIV., Cserei-u. 14. Telefon: 96-6-86.

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 84-3-39. — Uveg és porcellán.

KAVÉHÁZI PARKETTA

SZABÓKY GYÖRGY IX., Üllői-ut 73. T. 37-4-03.

Saját érdekében kérjen árajánlatot a
kávéházak legrégebb és legmegbízha-
tóbb parketta és padlózási vállalatától.

SZEGÉNYYSÉGI BIZONYÍTVÁNY az olyan

NIKOTEX-LÁDA

amelyben nincsen bőségen

NIKOTEX

SZIVAR ÉS CIGARETTA.

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR

ÉS FIAI BUDAPEST
magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
Óvakodjunk az utánzásoktól!

VÉDJEGY

Magyar Játékkártyagyár R.-T.

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 31-0-63, 45-3-71.

Alapítatott 1824.

Steiner és Szimper

szobafestők, mázoló, dísz- és templomfestők.

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 57. — Telefon: 30-6-29.

Felelős kiadó: Gyenes Dénes.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5.